

DECIZIE

13 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ  
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul  
Judecătorii

Oleg Sternioală  
Ala Cobăneanu  
Tamara Chișca-Doneva  
Svetlana Filincova  
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Societatea Comercială "StarNet" Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației împotriva Societății Comerciale "StarNet" Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 09 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La 29 ianuarie 2018 Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (în continuare ANRCETI) a depus cerere de chemare în judecată împotriva SC „StarNet” SRL solicitând încasarea de la pârât a datoriei în sumă totală de 216817,27 de lei cu titlu de plăți de reglementare și monitorizare pentru trimestru III din 2014, inclusiv dobânda de întârziere pentru perioada 16.10.2014 - 29.01.2018 în sumă de 88322,88 de lei.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că prin deciziile nr. 07 din 21.05.2015 și nr. 13 din 09.06.2015 a prescris SC „StarNet” SRL să prezinte rapoarte cu date autentice privind venitul obținut în trimestrele III și IV ale anului 2014 și să achite plata de reglementare și monitorizare pentru această perioadă, conform facturii. Ca urmare a neexecutării prescripțiilor a întocmit în privința SC „StarNet” SRL procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 26 din 08.09.2015 în temeiul art. 247 alin. (2) din Codul contravențional, iar la 09.09.2015 a remis actul în instanța de judecată pentru examinare în fond.

Reclamanta a menționat că la 23.09.2015 SC „StarNet” SRL a depus contestație împotriva procesului - verbal cu privire la contravenție nr. 26 din 08.09.2015, care prin hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul Centru din 19.07.2017, a fost respinsă. Hotărârea a devenit irevocabilă și a fost menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 06.10.2017.

Reclamanta a indicat că prin scrisoarea nr. 03-SSC DMC/1130 din 26.10.2017 a solicitat de la SC „StarNet” SRL executarea prescripțiilor din deciziile nr. 07 din

21.05.2015 și nr. 13 din 09.06.2015, având în vedere actele judecătorești de dispoziție supra. Însă, SC „StarNet” SRL prin pct. 3 din răspunsul nr. SN14/155 din 07.11.2017 a refuzat achitarea plăților de reglementare și monitorizare în cuantum de 128494,39 de lei, pentru trimestrul III al anului 2014, invocând expirarea termenului de prescripție extinctivă.

Partea reclamantă a relatat că prin hotărârea din 19.07.2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, devenită irevocabilă la 06.10.2017, a fost recunoscută vinovată SC „StarNet” SRL pentru neplata plăților de reglementare și monitorizare inclusiv pentru trimestru III al anului 2014. Din specificul litigiului în cauză, prin prisma prevederilor art. 272 alin. (2) Codul civil, în cazul în care dreptul subiectiv este afectat de un termen suspensiv sau de o condiție suspensivă, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data împlinirii termenului ori a realizării condiției. Chestiunea cu privire la momentul începutului curgerii termenului de prescripție și a dreptului la acțiune ANRCETI pentru recuperarea sumelor neplătite, cu titlul de plăți de reglementare și monitorizare pentru trimestrul III al anului 2014, este nemijlocit determinată de data la care hotărârea de respingere a contestației SC „StarNet” SRL a devenit irevocabilă și anume decizia Curții de Apel Chișinău din 06.10.2017.

Reclamanta a considerat că procedura examinării contestației SC „StarNet” SRL împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 26 din 08.09.2015 a suspendat termenul de prescripție pentru înaintarea unei acțiuni în instanța de judecată, până la momentul emiterii deciziei de către Curtea de Apel Chișinău la 06.10.2017, prin care a fost menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 19.07.2017 prin care s-a respins contestația și au fost menținute deciziile nr. 07 din 21.05.2015 și nr. 13 din 09.06.2015.

ANRCETI a menționat că vina SC „StarNet” SRL a fost constatată irevocabil la 06.10.2017, data devenirii irevocabile a Hotărârii din 19.07.2017. Dreptul la acțiune începe a curge de la momentul când a fost soluționată irevocabil chestiunea ce ține de existența vinei SC „StarNet” SRL în ceea ce privește neexecutarea deciziilor ANRCETI. Anume din acel moment a început a curge termenul de prescripție pentru solicitarea achitării plăților de reglementare și monitorizare care au fost solicitate de a fi executate prin deciziile nr. 07 din 21.05.2015 și nr. 13 din 09.06.2015. Termenul de prescripție fiind respectat. SC „StarNet” SRL prin pct. 3 din răspunsul nr. SN14/155 din 07.11.2017 a recunoscut datoria pentru anul 2014 în cuantum de 182392,39 de lei (pentru tr. III-IV). Pârâtul a achitat în bugetul ANRCETI doar suma de 53,898 de lei (exclusiv pentru tr. IV din 2014). Pentru trimestru III al anului 2014 pârâtul este dator față de bugetul ANRCETI cu suma de 128494,39 de lei. În temeiul art. 619 alin. (2) Codul civil, SC „StarNet” SRL trebuie să achite dobânda de întârziere în mărime de 19,0 la sută anual din suma de 128494,39 de lei, ceea ce constituie suma de 88322,88 de lei pentru perioada 16.10.2014-29.01.2018.

Prin hotărârea din 24 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cererea de chemare în judecată depusă de ANRCETI a fost admisă parțial: s-a încasat de la SC „StarNet” SRL în beneficiul ANRCETI datoria pentru trimestru III anul 2014 în sumă de 128494,39 de lei și dobânda de întârziere pentru perioada 24.05.2015 - 24.05.2018 în sumă de 73241,80 de lei; s-a încasat de la SC „StarNet” SRL taxa de stat în sumă de 6052 de lei; s-a încasat de la ANRCETI taxa de stat în sumă de 452

de lei.

Prin decizia din 09 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de apel depusă de SC „StarNet” SRL, a fost admis apelul declarat de ANRCETI, casată hotărârea din 24 mai 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, în partea încasării din contul ANRCETI a taxei de stat în sumă de 452 de lei, în rest hotărârea instanței de fond a fost menținută.

La 04 ianuarie 2019, SC ”StarNet” SRL a declarat recurs împotriva deciziei din 09 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care cauza civilă să fie trimisă la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, aplicând o lege care nu trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

Recurenta a indicat că nu poate fi reținută concluzia instanței de apel precum că, deoarece ANRCETI este autoritate publică centrală, se impune necesitatea scutirii de la plata taxei de stat, or, ANRCETI nu este finanțată de la bugetul de stat și nici nu se supune Guvernului, respectiv nu se regăsește în cercul subiecților pasibili scutirii de la achitarea taxei de stat (caz similar decizia CSJ din 20.04.2016, dosarul nr. 2r- 396/16). În același timp recurenta a reținut că ANRCETI își formează bugetul, în temeiul art. 12 din Legea comunicațiilor electronice nr. 241-XVI din 15.11.2007, cu modificările și completările ulterioare, din următoarele surse: plățile de reglementare și monitorizare; plățile pentru resursele de numerotare atribuite; alte surse prevăzute de lege.

SC ”StarNet” SRL a precizat că instanța de apel ilegal a dispus de a se încasa și dobânzi de întârziere, din considerentul că nu există temei legal în sensul percepției de dobânzi de întârziere stabilite la o taxă de reglementare de către o autoritate publică. Or, ANRCETI este o autoritate publică de reglementare care și formează bugetul din taxele de reglementare de la agenții economici, iar anumite raporturi contractuale cu aceștia nu are. Mai mult, Legea privind comunicații electronice nr. 241 din 15 noiembrie 2017 nu prevede expres încasarea dobânzilor, penalităților pentru întârzierea plății taxei de reglementare. Deci, Legea privind comunicațiile electronice are statut de lege specială care urma a fi aplicată de către prima instanță. Deci, la caz atât instanța de fond, cât și instanța de apel urma să respingă acest capăt de cerere integral, deoarece Legea privind comunicațiile electronice nu prevede expres încasarea dobânzilor de întârziere. Or, conform Hotărârii Plenului CSJ, privind aplicarea de către instanțele judecătorești a legislației ce reglementează modalitățile de reparare a prejudiciului cauzat prin întârziere sau executare necorespunzătoare a obligațiilor pecuniare, nr. 9 din 24.12.2010, dobânda de întârziere conform art. 585 și art. 619 alin. (2) Cod civil, se aplică doar în cazurile în care, conform legii sau contractului, obligația e purtătoare de dobândă. Dobânda de întârziere este obligația de a plăti pentru folosirea surselor financiare străine. Conform art. 619 Cod civil coraborat cu art. 585 Cod civil dobânda de întârziere se încasează dacă sunt întrunite concomitent trei condiții: obligația să fie pecuniară, să fie prevăzută conform legii sau contractului, să fie purtătoare de dobândă. În speță, cele trei condiții invocate în Hotărârea Plenului CSJ, nu se regăsesc. Anumite raporturi contractuale între părți nu există și nici nu au existat, deci, dispunerea încasării dobânzii de întârziere este ilegală. Mai mult ca atât, conform art. 617 alin.

(5) Cod civil, dacă întârzierea executării obligației pecuniare are loc din motive neimputabile debitorului, dobânda de întârziere nu se va plăti. Curtea de Apel Chișinău a calculat dobânda de întârziere pentru o perioadă de trei ani, începând cu data emiterii deciziei ANRCETI nr. 7 din 21 mai 2015 - pînă la data de 24 mai 2018. La caz, se reține că în perioada 23 septembrie 2015 pînă la data de 06 octombrie 2017 inclusiv, a fost examinat dosarul contravențional de către instanțele judecătorești naționale, pe marginea procesului-verbal contravențional nr. 26 din 08.09.2015, circumstanțele date au fost stabilite atât de Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, cât și Curtea de Apel Chișinău.

Recurenta a subliniat că nu datorează dobânzi de întârziere pentru întreaga perioadă litigioasă atunci când instanțele naționale au examinat legalitatea procesului-verbal contravențional nr. 26 din 08.09.2015. În același timp, perioada examinării legalității procesului-verbal contravențional, nu dă naștere la calcularea de obligații pecuniare accesorii pe perioada suspendării executării actului contravențional dispuse de instanță, care s-a finalizat cu încetarea acestuia. Dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 p. 1 din Convenție, include printre altele dreptul părților de a prezenta observațiile pe care le consideră pertinente pentru cauza lor. Întrucât Convenția nu are drept scop garantarea unor drepturi teoretice sau iluzorii, ci drepturi concrete și efective, acest drept nu poate fi considerat efectiv decât dacă aceste observații sunt în mod real „ascultate”, adică în mod corect examinate de către instanța sesizată. Altfel spus, art. 6 implică mai ales în sarcina instanței obligația de a proceda la un examen efectiv al mijloacelor, argumentelor și al elementelor de probă ale părților, cel puțin pentru a le aprecia relevanța [Hotărârea Perez împotriva Franței (GC), Cererea nr. 47.287/99, paragraful 80, CEDH 2004-1, și Hotărârea Van der Hurk împotriva Olandei, din 19 aprilie 1994, seria A, nr. 288, p. 19, paragraful 59].

În contextul prevederilor art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 09 octombrie 2018. Materialele cauzei atestă faptul că decizia contestată a fost expediată părților la data de 09 noiembrie 2018, însă date despre recepționarea acesteia lipsesc.

Astfel, recursul declarat la data de 04 ianuarie 2019, este în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 06 martie 2019 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de

contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de SC ”StarNet” SRL și va casa integral decizia instanței de apel, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatul 2 al aceluiași articol prevede că se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; c) a interpretat în mod eronat legea.

În art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă se distinge că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform materialelor cauzei, instanțele ierarhic inferioare au stabilit cert că la 28 octombrie 2017 SC „StarNet” SRL a prezentat ANRCETI Raportul privind venitul provenit din activitatea în domeniul comunicațiilor electronice, care se prezintă trimestrial până la data de 10 a lunii următoare trimestrului de gestiune pentru trimestrul de raportare III a anului de gestiune 2014 cu suma venitului în perioada de gestiune 0 lei (f.d.37).

În rezultatul controlului efectuat la SC „StarNet” SRL în perioada 18.03.2015 - 10.04.2015, ANRCETI a constatat că pârâtul a admis un șir de încălcări manifestate prin neprezentarea informației (rapoartelor) cu date autentice privind venitul provenit din activitățile din domeniul comunicațiilor electronice în trimestrele III și IV ale anului 2014 și a emis decizia nr.07 din 21.05.2015, prin care a prescris încetarea de către societate în termen de 10 (zece) zile lucrătoare de la data comunicării prezentei decizii, a încălcării prevederilor art. 12 alin.(5) și art. 20 alin. (2) lit. g) din Legea comunicațiilor electronice nr. 241 - XVI din 15.11.2007, pct.4 din Instrucțiunea privind plata de reglementare și monitorizare, aprobată prin Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 17 din 02.06.2010 și pct. 29 subpct. 7) lit. b) și subpct. 10) lit. a) din Regulamentul privind regimul de autorizare generală și eliberare a licențelor de utilizare a resurselor limitate pentru furnizarea rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice, aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 57 din 21.12.2010.

În vederea executării în termen a pct. 1 al prezentei decizii s-a indicat ca SC „StarNet” SRL să întreprindă următoarele acțiuni: să prezinte la ANRCETI rapoarte cu date autentice privind venitul obținut în trimestrele III și IV ale anului 2014, conform formularului stabilit în Instrucțiunea privind plata de reglementare și monitorizare, aprobată prin Hotărârea Consiliului de Administrație al Agenției nr. 17 din 02.06.2010, cu anexarea documentelor care justifică indicatorii raportați și să achite plata de reglementare și monitorizare pentru trimestrele III și IV ale anului

2014, conform facturii înaintate de ANRCETI în acest sens.

Deoarece SC „StarNet” SRL nu a executat în termenul stabilit decizia ANRCETI nr. 07 din 21.05.2015, la 09.06.2015 Agenția a emis decizia nr. 13, prin care prescrie pârâtului să remedieze în termen de 5 (cinci) zile lucrătoare de la data comunicării prezentei decizii, încălcările obligațiilor stabilite în art. 12 alin.(5) și art. 20 alin. (2) lit. g) din Legea comunicațiilor electronice nr. 241- XVI din 15.11.2007, pct.4 din Instrucțiunea privind plata de reglementare și monitorizare, aprobată prin Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 17 din 02.06.2010 și pct. 29 subpct. 7) lit.b) și subpct. 10) lit. a) din Regulamentul privind regimul de autorizare generală și eliberare a licențelor de utilizare a resurselor limitate pentru furnizarea rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice, aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 57 din 21.12.2010.

În vederea executării întocmai a pct. 1 al prezentei decizii, s-a dispus ca SC „StarNet” SRL să întreprindă următoarele acțiuni: să prezinte la ANRCETI rapoarte cu date autentice privind venitul obținut în trimestrele III și IV ale anului 2014 conform formularului stabilit în Instrucțiunea privind plata de reglementare și monitorizare, aprobată prin Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 17 din 02.06.2010, cu anexarea documentelor care justifică indicatorii raportați; să achite plata de reglementare și monitorizare pentru trimestrele III și IV ale anului 2014, conform facturii înaintate de ANRCETI în acest sens (f.d.46).

Prin hotărârea din 19.07.2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, menținută prin decizia din 06.10.2017a Curții de Apel Chișinău s-a recunoscut vinovată SC „StarNet” SRL în comiterea contravenției prevăzute de art. 247 alin. (2) Codul contravențional - nerespectarea prescripției privind remedierea încălcării obligațiilor stabilite în condițiile de autorizare general. În conformitate cu art. 30 alin. (2) Codul contravențional, procesul contravențional intentat în privința SC „StarNet” SRL în baza art.247 alin.(2) Codul contravențional s-a încetat din motivul expirării termenului de prescripție și atragerea la răspundere contravențională (f.d.7 - 16).

La 26.10.2017 ANRCETI s-a adresat SC „StarNet” SRL cu nota nr. 03-SSC DMC/1130, prin care a solicitat executarea deciziilor nr. 07 din 21.05.2015 și nr. 13 din 09.06.2015 și anume prezentarea rapoartelor cu date autentice privind venitul obținut pentru trimestru III-IV a anului 2014 conform hotărârii definitive și irevocabile a Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 19.07.2017, achitarea plății de reglementare și monitorizare pentru perioada menționată ce constituie 182392,39 de lei, calculați din suma de 60797463 lei (f.d. 17).

Prin răspunsul nr.SN 14/155 din 07 noiembrie 2017, SC „StarNet” SRL a comunicat ANRCETI că solicitarea privind executarea obligației rezultând din prevederile legale o acceptă parțial pentru perioada trimestrului IV al anului 2014 în mărime de 53898 lei, în rest termenul de prescripție a expirat (f.d. 18-20).

ANRCETI, prin scrisoare nr.03-SAJ DJ/1278 din 06 decembrie 2017 adresată SC „StarNet” SRL comunică că ultima urmează să achite pentru trimestru III al anului 2014 datoria în mărime de 128494,39 de lei cu titlu de plăți de reglementare și monitorizare, deoarece dreptul la acțiune începe să curgă de la momentul când a fost soluționat irevocabil chestiunea ce ține de faptul vinei de neexecutare a deciziilor (f.d.47).

SC „StarNet” SRL prin răspunsul nr.SN 14/193 din 15 decembrie 2017 a comunicat ANRCETI că orice obligație se prescrie în termen de 3 ani de la data

scadenței acesteia. Independent de cauza contravențională examinată de instanțele judecătorești naționale pe marginea procesului contravențional din 08 septembrie 2015, Agenția pe parcursul perioadei în interiorul căreia a fost examinat cauza contravențională deținea posibilitatea reală și legală pentru a înainta acțiune civilă privind încasarea taxei de reglementare (f.d.48).

Prin cererea de chemare în judecată depusă la 29 ianuarie 2018 împotriva SC „StarNet” SRL, ANRCETI a solicitat încasarea de la pârât a datoriei în sumă totală de 216817,27 de lei cu titlu de plăți de reglementare și monitorizare pentru trimestru III din 2014, inclusiv dobânda de întârziere pentru perioada 16.10.2014 - 29.01.2018 în sumă de 88322,88 de lei.

Prin hotărârea din 24 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cererea de chemare în judecată depusă de ANRCETI a fost admisă parțial: s-a încasat de la SC „StarNet” SRL în beneficiul ANRCETI datoria pentru trimestru III anul 2014 în sumă de 128494,39 de lei și dobânda de întârziere pentru perioada 24.05.2015 - 24.05.2018 în sumă de 73241,80 de lei; s-a încasat de la SC „StarNet” SRL taxa de stat în sumă de 6052 de lei; s-a încasat de la ANRCETI taxa de stat în sumă de 452 de lei.

Prin decizia din 09 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de apel depusă de SC „StarNet” SRL, a fost admis apelul declarat de ANRCETI, casată hotărârea din 24 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în partea încasării din contul ANRCETI a taxei de stat în sumă de 452 de lei, în rest hotărârea instanței de fond a fost menținută.

Colegiul consideră ca fiind pripită soluția instanței de apel, or, aceasta nu constituie decât rezultatul unei examinări superficiale a cauzei în ordine de apel și aprecierii arbitrare, evazive a argumentelor invocate de SC „StarNet” SRL în susținerea poziției sale.

De altfel, în conformitate cu art. 373 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

În această ordine de idei, Colegiul relevă că instanța de apel a conchis că materialele cauzei denotă examinarea multilaterală cu respectarea tuturor regulilor de procedură și a constatat că materialul probator administrat la dosar confirmă faptul că SC „StarNet” SRL în calitate de furnizor are obligația legală de a achita în contul curent al ANRCETI trimestrial până la data de 15 lunii imediat următoare trimestrului de gestiune plata de reglementare și monitorizare în baza estimării volumului veniturilor provenite din activitățile din domeniul comunicațiilor electronice, în mărime de până la 0,3 la sută din volumul venitului estimat, conform pct. 6 al Instrucțiunii privind plata de reglementare și monitorizare, aprobată prin hotărârea ANRCETI nr. 17 din 02 iunie 2010.

Suplimentar instanța de apel a indicat că conform probelor prezentate în cauză se confirmă faptul că contrar prevederilor legale, SC „StarNet” SRL nu și-a executat obligațiile legale și nu a achitat ANRCETI plata de reglementare și monitorizare pentru trimestrul III al anului 2014, or contrar prevederilor art. 118 Cod de procedură civilă nu au fost prezentate de către SC „StarNet” SRL anumite documente ce ar infirma poziția invocată de reclamant.

La acest capitol, Colegiul notează că în rezultatul controlului efectuat de ANRCETI la SC „StarNet” SRL a fost stabilit venitul provenit din activitățile din domeniu comunicațiilor electronice în trimestrele III-IV ale anului 2014.

Mai mult ca atât, în cadrul controlului au fost ridicate de la SC „StarNet” SRL facturi, contracte și alte acte contabile, în temeiul cărora ANRCETI avea posibilitate reală de a calcula taxa de reglementare pentru trimestrul III al anului 2014.

Tot aici este de menționat că, reclamantul solicitând suma de 128494,39 de lei, drept plată de reglementare și monitorizare, care conform art. 12 al Legii comunicațiilor electronice, se stabilește în baza estimării volumului veniturilor provenite din activitățile din domeniul comunicațiilor în mărime de până la 0,3 la sută din volumul venitului estimat, nu a anexat un anumit act de verificare contabil, factură sau raport contabil ce ar confirma datoria solicitată spre încasarea. Or, rezultând din art. 3 al Legii contabilității, situațiile financiare reprezintă un set de rapoarte care caracterizează poziția financiară, performanța financiară și alte informații aferente activității entității pentru o perioadă de gestiune.

În aceste condiții, Colegiul reține ca relevant argumentul SC „StarNet” SRL precum că la materialele cauzei nu a fost anexată dovada calculării sumei ce urmează a fi calificată drept plăți de reglementare și monitorizare pentru perioada trimestrială III-IV ale anului 2014 în sumă de 182392,39 de lei, în condițiile când la materialele cauzei lipsesc date din care s-ar deduce quantumul real ce urmează fi încasat pentru trimestrul III al anului 2014. Or, recunoașterea de către recurent a datoriei parțiale pentru trimestrul IV al anul 2014 în sumă de 53898,33 de lei, conform scrisorii nr. SN14/155 din 07.11.2017, și a achitării acestei taxe în bugetul ANRCETI, nu poate sta la baza calculării sumei restante ce urmează a fi încasată drept taxă de reglementare pentru perioada trimestrului III al anului 2014 în mărime de 128494,39 de lei, întrucât din Raportul privind venitul provenit din activitatea în domeniul comunicațiilor electronice nu poate fi stabilită taxa de reglementare și monitorizare pentru această perioadă trimestrială. (f.d. 37)

Respectiv, suma calculată de către ANRCETI și impusă spre achitare SC „StarNet” SRL în mărime de 128494,39 de lei cu titlu de taxă de reglementare pentru trimestrul III al anului 2014, nu poate fi reținută ca probată, deoarece de către intimat nu au fost prezentate date ce confirmă quantumul real al acestei plăți, iar în lipsa unei raport privind venitul obținut din activitatea în domeniul comunicațiilor electronice în care s-ar specifica clar mărimea plății ce urmează a fi achitată de către SC „StarNet” SRL cu titlu de taxă de reglementare, instanța de recurs este în imposibilitate de a constata veridicitatea și legalitatea pretențiilor înaintate de către ANRCETI și de a menține concluziile expuse în actele de dispoziție pronunțate în acest sens de către instanțele naționale la examinarea litigiului dat.

În contextul dat, prin verificarea succesivă a alegațiilor recurentului, Colegiul deduce că instanța de apel nici nu a luat în considerare sau cel puțin nu a supus aprecierii relevanța argumentelor SC „StarNet” SRL invocate în apel, în condițiile în care ultimul pretinde că a solicitat în cadrul dezbaterilor judiciare reclamarea probelor de către intimat pentru a demonstra quantumul real al taxei de reglementare pentru trimestrul III al anului 2014 ce urmează a fi achitată de SC „StarNet” SRL, însă care au fost respinse de către instanța de apel, ca fiind lipsite de temei juridic.

Un alt aspect relevant care urmează a fi verificat la rejudecarea cauzei reprezintă și cerințele SC „StarNet” SRL înaintate în cererea de apel și anume

apelantul a solicitat casarea parțială a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri prin care să fie încasată suma de 53779,80 de lei drept taxă de reglementare și monitorizare pentru trimestrul III al anului 2014, cu respingerea cerinței de încasare a dobânzii de întârziere.

Cercetând conținutul deciziei contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și motivele invocate în cererea de recurs, Colegiul constată că instanța de apel judecând cauza în ordine de apel nu s-a expus asupra solicitărilor înaintate în cererea de apel și nici nu le-a dat o apreciere în raport cu Raportul privind venitul provenit din activitatea în domeniul comunicațiilor electronice prezentat pentru trimestrul III al anului 2014 (f.d. 85), care a fost anexat la cererea de apel.

Mai mult ca atât, din conținutul dezbatelor judiciare nu se reliefează că înscrisul dat ar fi fost reținut spre examinare și cercetare, în condițiile când instanța de judecată urmează a se expune asupra tuturor probelor prezentate la judecarea cauzei pentru a determina dacă probele reținute spre examinare confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

În acest context, Colegiul accentuează că instanță de apel a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, fără a examina sub toate aspectele legalitatea și temeinicia hotărârii supuse apelului prin prisma solicitărilor, argumentelor formulate în apel de către SC „StarNet” SRL.

Colegiul învederează că instanța de apel prin prisma art. 373 alin. (1) Cod de procedură civilă, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, s-a expus superficial asupra legalității acesteia în baza apelului declarat de SC „StarNet” SRL. Or, în conformitate cu art. 373 alin. (5) Cod de procedură civilă, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În altă ordine de idei, atâta timp cât instanța nu analizează probele care au fost administrate, nu stabilește împrejurările de fapt esențiale în cauza, nu evoca normele substanțiale și procedurale incidente și aplicarea lor în speță, soluția exprimată prin dispozitiv rămâne nesusținută și pur formală, nefiind corolarul motivelor ce o preced.

În atare circumstanțe, nu se poate deduce decât că a fost încălcat dreptul recurentului la un proces echitabil și i s-a cauzat o „vătămare” procesuală, care nu poate fi înlăturată decât prin aplicarea prevederilor 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, respectiv casarea integrală a deciziei atacate și trimiterea cauzei spre rejudecare la instanța de apel pentru a se asigura părților o judecare efectivă a cauzei în ordine de apel, ca garanție a legalității și temeiniciei actului judecătoresc ce va fi adoptat.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului reiterează că efectul articolului 6 § 1 din Convenție este, *inter alia*, de a plasa un „tribunal” sub o obligație de a efectua o examinare adecvată a declarațiilor, argumentelor și probelor, fără a prejudicia evaluarea acestora sau a faptului dacă ele sunt relevante pentru decizia sa.

Corelând prevederile legale procedurale naționale cu jurisprudența CtEDO referitor la obligația instanțelor naționale de a-și motiva soluțiile, Colegiul conchide că circumstanțele expuse anterior denotă că instanța de apel nu și-a îndeplinit obligațiile prevăzute de art. 373 Cod de procedură civilă. Or, aceasta nu poate echivala decât cu încălcarea dreptului la un proces echitabil al

apelantului/recurentului, inclusiv dreptul de acces liber la justiție în raport cu obligația instanței de „a auzi” justițiabilii, garantat de art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 6 § 1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale.

Relevante speței sunt și prevederile art. 390 alin. (2) Cod de procedură civilă, conform cărora în cazul respingerii apelului, instanța de apel este obligată să indice în decizie motivele respingerii. Or, conform regulilor unui proces echitabil, pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, instanța de apel are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt identificate spre apreciere și să nu se limiteze doar la însușirea motivelor și concluziilor date de instanța inferioară.

Astfel, la rejudecarea cauzei instanța de apel urmează a lua în considerare aspectele expuse anterior și a examina cauza în ordine de apel, motivând decizia sa, inclusiv prin prisma solicitărilor înaintate de către SC „StarNet” SRL în cererea de apel și a înscrisurilor prezentate și anexate în sensul dat.

Din aceste considerente, având în vedere cerințele dreptului la un proces echitabil, precum și motivarea evazivă și lipsită de consistență a deciziei contestate, împrejurare care echivalează cu necercetarea cauzei și face imposibilă realizarea controlului judiciar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite de SC „StarNet” SRL și a casa integral decizia instanței de apel cu trimiterea cauzei spre rejudecare la instanța de apel, în alt complet de judecată.

În conformitate cu prevederile art. 442, art. 444, art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Societatea Comercială ”StarNet” Societate cu Răspundere Limitată.

Se casează integral decizia din 09 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației împotriva Societății Comerciale ”StarNet” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,  
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Tamara Chișca-Doneva

Svetlana Filincova

Victor Burduh